

Ulica Sławkowska

Jej historyczny przebieg pokrywa się zasadniczo z dzisiejszym, choć zachodni kraniec wchłonęła dziś droga szybkiego ruchu, wschodni zaś po 1935 r., ale jeszcze przed wojną na odcinku między rynkiem a Mickiewicza przemianowany został na ulicę gen. Stefana Buchowieckiego¹⁰²², co przesunęło numerację nieruchomości. Wydaje się też, iż z uwagi na brak innych, prócz początkowego odcinka ulicy Jana Kantego, ulic w tej okolicy, wszystkie nieruchomości przypisane były do Sławkowskiej. Jeszcze według numeracji przed wydzieleniem ulicy Buchowieckiego, pod numerem 18 znajdował się miejski dom w parku, numer 23 należał do olkuskiej parafii katolickiej, numer 29 do Pawła Hensoldta, numer 33 stanowił niezabudowany plac miejski, numer 35 to stary cmentarz żydowski, dziś przy ulicy Kolorowej, na numerze 42 kończy się parzysta numeracja (odręcznie dopisano dopiero numery 102 i 104), numery 67 i 71 to niezabudowane place miejskie, numer 75 to cmentarz katolicki, 77 to cmentarz prawosławny i ewangelicki, numer 97 to nowy cmentarz żydowski, a odręcznie dopisane są jeszcze numery od 99 do 109¹⁰²³.

¹⁰²² Norbert Karaś, *Historia nazw ulic w Olkuszu*, „Ilcusiana”, nr 23, listopada 2020, s. 64 twierdzi, że zmiana ta nastąpiła w 1927 r., jednakże „Wykaz nieruchomości położonych w mieście Olkuszu” z 1935 r. używa wyłącznie nazwy „Sławkowska”, także na oznaczenie odcinka między rynkiem a ulicą Mickiewicza, zaś przedwojenny rejestr mieszkańców odzwierciedlający stan z początku lat 30., podobnie posługuje się wtedy jednolitą numeracją od rynku, która potem jest korygowana nadpisaniem nowej nazwy dla odcinka do ulicy Mickiewicza, a w dalszej części zmianą numerów, zaś same zapisy dla ulicy „Gen. Dr Buchowieckiego” pojawiają się dopiero pod koniec 1937 r.

¹⁰²³ „Wykaz nieruchomości położonych w mieście Olkuszu” z 1935 r. (AP Katowice, 1204/315, k. 2-4).

Sławkowska 109

(przed wydzieleniem ulicy Buchowieckiego 97 lub 87)

Z rejestru nie wynika, kto był właścicielem domu. Dodatkowo nie jest jasna zmiana numeracji związana, jak się zdaje, niekoniecznie tylko z wyodrębnieniem ulicy gen. Buchowieckiego. Z materiałów archiwalnych wynika, iż dom ten położony był obok nowego cmentarza żydowskiego i stanowił własność gminy żydowskiej.

Lewek KEJSSMAN, córki Rywka z synem Joskiem i Ruchlą oraz synowie Gimpel, Icek i Chuna-Wulf

Lewek, syn Jochyma-Marka i Gitli-Małki z domu Winer, urodził się 14.05.1875 r. w Olkuszu, był niewykwalifikowanym robotnikiem-wyrobnikiem, wdowcem po Bajli Chaji z domu Urman. W Olkuszu urodziły się ich dzieci: 06.02.1913 r. córka Rywka, 08.06.1914 r. syn Gimpel, 21.02.1918 r. córka Ruchlą, 10.10.1922 r. syn Icek i 20.03.1925 r. syn Chuna-Wulf. 18.09.1935 r. przyszedł na świat syn Rywki Josek. Gimpel był robotnikiem-stolarzem.

30.09.1939 r. Rywka z synem Joskiem przeprowadziła się na Buchowieckiego 6,

gdzie pracowała jako służąca. 08.02.1940 r. Lewek z synami przeprowadził się na Daszyńskiego 40a (lub 41), dwa dni później wprowadziła się do nich córka Rywka z synem Joskiem, a 16.06.1940 r. także druga córka Ruchlą. Icek w latach 1938-40 pracował jako malarz, a w latach 1940-45 był robotnikiem przymusowym¹⁰²⁴.

Lewek, jego córka Rywka i wnuczek Josek wywiezieni zostali do obozu zagłady w trakcie likwidacji olkuskiego getta w połowie czerwca 1942 r. i znaleźli się na częściowej liście deportacyjnej pod poz. 20-22¹⁰²⁵. Także Gimpel zamordowany został w czasie wojny. Nieznane są losy Ruchli i Chuny-Wolfa. Wojnę przeżył Icek.

Icek Kejssman (źródło: archiwum Ireneusza Cieślika)

¹⁰²⁴ Archiwum Arolsen.

¹⁰²⁵ K. Kocjan, *Zagłada olkuskich Żydów*, s. 123.

5.7.45

(1) Registration No. **G 48732406**

A.E.F. D.P. REGISTRATION RECORD

U.N.R.R.A. TEAM 75

Original Duplicate

M. Single Married
 F. Widowed Divorced P d i s J e w

Kejzman Icek

(2) Family Name Other Given Names (3) Sex (4) Marital Status (5) Claimed Nationality

10.10.1923 Olkusz Poland israel.

(6) Birthdate Birthplace Province Country (7) Religion (Optional) (8) Number of Accompanying Family Members:

(9) Number of Dependents: Lewek (10) Full Name of Father: Bela Grossmann (11) Full Maiden Name of Mother:

(12) DESIRED DESTINATION (13) LAST PERMANENT RESIDENCE OR RESIDENCE JANUARY 1, 1938.

City or Village Province Country City or Village Province Country

artist Olkusz Poland

(14) Usual Trade, Occupation or Profession (15) Performed in What Kind of Establishment (16) Other Trades or Occupations

a. polish german b. c. (18) Do You Claim to be a Prisoner of War Yes No (19) Amount and Kind of Currency in your Possession

(20) Signature of Registrant: (21) Signature of Registrar: Date: 5.7.45 Assembly Center No. 75

(22) Destination or Reception Center: Fürstenfeldbruck Nelkenstr. 2

(23) Codes for Issue

Code	Name or Number										City or Village								Province		Country							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

(24) REMARKS

DP-2
14-50712-1

Karta rejestracyjna Icka Kejzmana w obozie uchodźczym z 05.07.1945 r. (archiwum Arolsen)

Lewek i Fajgla z domu Urman ADLER, córki Sura, Bajla i Estera-Nycha oraz synowie, Chuna i Uszer

Lewek, syn Berka i Fajgli Estery z domu Cygler, był niewykwalifikowanym robotnikiem-wyrobnikiem, w Olkuszu mieszkał od urodzenia. Jego żona Fajgla z domu Urman, córka Wólfa i Nychy z domu Libermencz, także mieszkała w Olkuszu od urodzenia. Tu też pobrali się 26.08.1920 r. i tu urodziły się ich dzieci: 20.04.1912 r. syn Mordka, 18.05.1914 r. syn Chuna, 22.10.1917 r. córka Sura, 25.04.1920 r. córka Bajla, 15.05.1923 r. syn Uszer i 01.03.1926 r. córka Estera-Nycha. Najstarszy syn Mordka, który był robotnikiem-stolarzem, zmarł 21.12.1933 r. w Olkuszu.

Adler Mordka.

Podpis Mordki Adlera na liście uczniów siedmioklasowej powszechnej szkoły męskiej w Olkuszu w 1926 r. (źródło: <https://tile.loc.gov/image-services/iiif/service:mss:pldec:058:0007/full/pct:50/0/default.jpg>)

01.01.1940 r. rodzina, prócz Sury, przeprowadziła się na Żuradzką 19. W getcie mieszkali pod adresem Sikorka 20, stamtąd bowiem 12.03.1942 r. wywieziono do obozów pracy Bajlę i Esterę-Nychę, które znajdują się na liście kobiet wywiezionych tego dnia z olkuskiego getta pod poz. 2-3¹⁰²⁶.

¹⁰²⁶ K. Kocjan, *Zagłada olkuskich Żydów*, s. 97.

Wojnę przeżyli syn Chuna i córka Bajla, Chuna jako Harry odnotowany został na spisie Żydów byłych mieszkańców miasta Olkusz przebywających na terenie Dolnego Śląska w Wałbrzychu pod poz. 1¹⁰²⁷, a wraz z siostrą także na wykazie osób zarejestrowanych w Olkuzie pod poz. 1-2¹⁰²⁸. Losy pozostałych są nieznane.

¹⁰²⁷ K. Kocjan, *Zagłada olkuskich Żydów*, s. 165.

¹⁰²⁸ K. Kocjan, *Zagłada olkuskich Żydów*, s. 163.